

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

Administration Based on Good Governance of Hat Tha Sao Subdistrict Municipality, Mueang District, Chai Nat Province

สุรศักดิ์ โตประสี¹, กัญญาณัฐ เสี่ยงใหญ่², และพรพิมล ตัณฑสวัสดิ์³

Surasak Toprasee, Kanyanat Seangyai and Pornpimon Tantasawat

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Corresponding Author: สุรศักดิ์ โตประสี

อีเมล: kanyanat.se@bsru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งเป็นการสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี 2) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 3) ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 371 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น .945 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบสหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

3. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับสูงทุกด้านกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ หลักธรรมาภิบาล การปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล

Abstract

This survey research which is a quantitative data survey aimed to 1) study the level of leadership of the mayor, 2) study the level of administration based on good governance, 3) compare public opinions towards administration based on good governance divided by individual factors, and 4) study the relationship between leadership of the mayor and the

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
kanyanat.se@bsru.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

administration based on good governance of Hat Tha Sao Subdistrict Municipality, Mueang District, Chai Nat Province. The sample group consisted of 371 individuals. The data collection tool used was a 5-point rating scale questionnaire with a reliability of .945. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypotheses were tested using inferential statistics, including paired sample t-test, one-way ANOVA and correlation analysis.

The research findings were as follows:

1. The leadership of the mayor of Hat Tha Sao Subdistrict Municipality, Mueang District, Chai Nat Province, was generally at a high level.
2. The administration based on good governance of Hat Tha Sao Subdistrict Municipality, Mueang District, Chai Nat Province, was generally at a high level.
3. Individuals with different factors including such as gender and monthly income exhibited significant differences in their opinions towards the administration based on good governance of Hat Tha Sao Subdistrict Municipality, Mueang District, Chai Nat Province, with statistical significance at 0.05.
4. Leadership of the mayor exhibited a significant positive relationship with the administration based on good governance of Hat Tha Sao Subdistrict Municipality, Mueang District, Chai Nat Province, at a statistically significant level of 0.01.

Keywords: Leadership, Good governance, Local government, Municipality

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือหน่วยงานปกครองอยู่ในระบอบประชาธิปไตยตามหลักการกระจายอำนาจที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย รวมกันทั้งสิ้น 7,852 แห่ง โดยจำแนกออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 76 แห่ง เทศบาล 2,445 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 5,329 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562) โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น โดยมีหน้าที่สำคัญคือ การดำเนินกิจกรรมตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2542 : 48) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งเปรียบเสมือนกฎหมายแม่บทที่มีลักษณะเป็นการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นไทยและมีการบัญญัติมาตราต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมรวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่การให้บริการสาธารณะแก่สังคมและชุมชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการทำงานประสานกับองค์กรอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ชีวิตการทำงานของผู้นับปฏิบัติงานย่อมมีความผูกพันกับองค์กร และการทำงานร่วมกับองค์กรโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทั้งหน่วยงานองค์กรภาครัฐ และเอกชน อีกทั้งในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ในขณะนี้ ได้ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปฏิรูปในเรื่องของการบริหารองค์การยุคใหม่ เพื่อเป็นการพัฒนาให้องค์การได้ใช้ฤทธิเชิงปฏิบัติ นำความคิดไปสู่ความสำเร็จ และสู่เป้าหมายขององค์การ การพัฒนาองค์การจะสำเร็จได้หรือเกิดความล้มเหลวขึ้นอยู่กับบุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนในองค์การที่จะต้องมีความจริงใจ และร่วมมือกันในการพัฒนาองค์การให้เกิดผล และประสบความสำเร็จ ดังนั้น หน่วยงานหรือองค์การที่น่าหลักการและนโยบายในการพัฒนาองค์การที่

นำไปปฏิบัติภายในองค์กรจะต้องมีผู้นำหรือผู้บริหารในการพัฒนา ซึ่งผู้บริหารองค์กรเป็นบุคคลที่มีปัจจัยความสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การดำเนินการของหน่วยงานสำเร็จตามเป้าหมาย (โกวิทย์ พวงงาม, 2546 : 5)

ในการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยตลอดมา มีลักษณะเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง และได้มีการปฏิรูประบบราชการมาแล้วหลายครั้ง เป็นการพัฒนาระบบราชการเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การจัดโครงสร้างองค์กรจึงมีความซับซ้อน การตัดสินใจในการมอบอำนาจบางส่วน จำต้องพึงพาคำสั่งหรือการอนุมัติจากส่วนกลาง แผนงานการดำเนินงานจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในการปฏิบัติราชการ และการให้บริการประชาชน รัฐบาลจึงได้มีแนวความคิดในการปฏิรูปของระบบราชการในประเทศ และเพิ่มการกระจายอำนาจจากการบริหารราชการส่วนกลางลงสู่ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นตามลำดับ ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลจึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางทั้งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญ และนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์กรธรรมาภิบาลเกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสู่ประชาชนโดยมุ่งให้เกิดความอิสระในการบริหารงาน การลดการควบคุมให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย สถาบันที่ทำหน้าที่บริหารงานภาครัฐ นอกจากจะต้องกำหนดบทบาทของตนอย่างชัดเจนแล้ว ต้องมีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบต่อแนวทางการใช้อำนาจในการดำเนินงาน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2558)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลในปี พ.ศ. 2542 ตามที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้ส่วนราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม ถ่ายโอนภารกิจและอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา มีอิสระกระทำกิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง ทั้งในด้านของการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการจัดการบริการและด้านสวัสดิการสังคม และด้านสารสนเทศในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง อย่างมีความเท่าเทียมกันทั่วทั้งประเทศ รัฐบาลเป็นเพียงผู้ที่ทำหน้าที่ในการให้การสนับสนุนในทางด้านงบประมาณและทางวิชาการ รวมถึงกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบกฎหมายเท่านั้น ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองยังขาดความพร้อมในหลายด้านโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552)

เทศบาลตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ได้มีความพยายามที่จะดำเนินการดำเนินงานนโยบายงบประมาณ ทรัพยากรบุคคลและการติดต่อประสานงานกับประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาล โดยการขับเคลื่อนงานด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมามีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการ ในด้านต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมของบุคลากรในเทศบาลและประชาชนในพื้นที่เทศบาล ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะปัญหาหรือแสดงความคิดเห็นให้แก่เทศบาลที่ยังมีค่อนข้างน้อย การติดตามการตรวจสอบ ด้านการบริหารงานของโครงการต่าง ๆ ของทางเทศบาล และการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด การให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่เทศบาลที่อาจจะยังไม่ทั่วถึง ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์กับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ยังไม่ทั่วถึงหรือช่องทางของการเข้าถึงสำหรับข้อมูลข่าวสารที่มีน้อยทั้งในส่วนของการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ การให้บริการสาธารณะการมอบหมายงานให้แก่ผู้ที่รับผิดชอบหน้าที่นั้น และการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ เป็นต้น

จากสภาพปัญหาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่เทศบาล และปฏิบัติหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน โดยการนำผลจากการวิจัยมาเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางของการบริหารงาน และปรับปรุงแก้ไขปัญหาของเทศบาลตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผล

อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปพัฒนาตามนโยบายการบริหารงานของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา และเพื่อเป็นการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

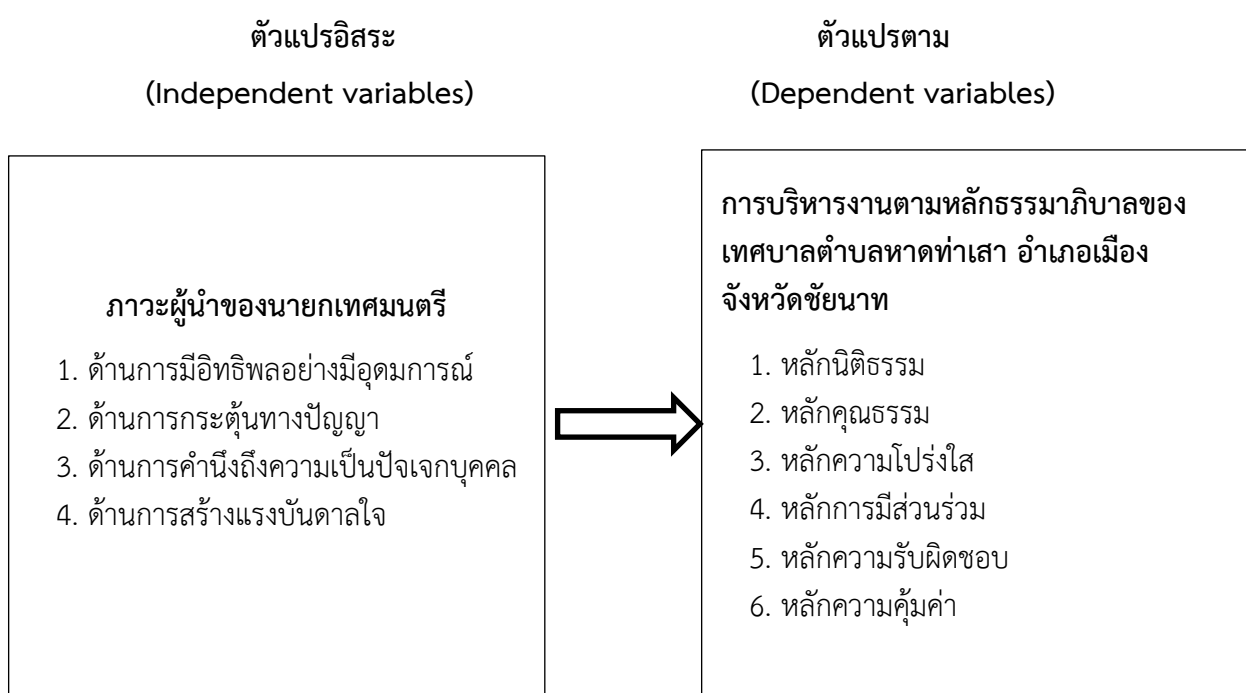
1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่สามารถกำหนดกรอบแนวคิด การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท สามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ ดังภาพที่ 1.1



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัย แบบวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท มีจำนวน 5,036 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2566)

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ทั้งหมด จำนวน 371 คน จากสูตรของ Taro Yamane (1976) มีระดับความเชื่อมั่น 95% มีระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม แบ่งตำบลออกเป็นรายหมู่บ้าน และหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านจากสูตรที่คำนวณได้ แล้วสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญอีกครั้งหนึ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามให้ตรงกับเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไขจากนั้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงกับเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยได้ค่า IOC (index of congruence) มีดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยรายข้อมีค่าระหว่าง 0.67-1.00

2. นำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.945

นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท จำนวน 371 ชุด ใช้เวลาเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 19 ตุลาคม – 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 102-103)

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 102-103)

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว คือ ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าสหสัมพันธ์ การแปลค่า r ของ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 314)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาคุณภาพเครื่องมือใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 96)

สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อใช้อธิบายหลักทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ค่า t-distribution ค่า F-distribution การทดสอบสหสัมพันธ์ (correlations) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดย ** นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.5 มีอายุ 31– 40 ปี ร้อยละ 36.7 มีระดับการศึกษา อนุปริญญาหรือปวส. ร้อยละ 32.6 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 31.8 มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท ร้อยละ 39.9

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้สิทธิพลเชิงอุดมการณ์ มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านการใช้สิทธิพลเชิงอุดมการณ์ในภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีนายกเทศมนตรีมีความมุ่งมั่นและกล้าหาญที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ นายกเทศมนตรีมีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อส่วนรวม ไม่เห็นแก่อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายกเทศมนตรีสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นให้เป็นที่ยอมรับต่อประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านการกระตุ้นทางปัญญาในภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นายกเทศมนตรีทำให้ประชาชนรู้สึกตื่นตัว ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมา นายกเทศมนตรีให้ประชาชนมีส่วนร่วมการจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อแสดงออกถึงข้อคิดเห็นในชุมชนและสังคม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดจากโครงการ/กิจกรรม เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.3 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลในภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นายกเทศมนตรีลงพื้นที่ช่วยเหลือประชาชนอย่างทั่วถึง ไม่แบ่งแยกชนชั้น มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมา นายกเทศมนตรีทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า และมีความสำคัญต่อเทศบาลมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายกเทศมนตรีให้ความช่วยเหลือและดูแลเอาใจใส่ประชาชนทั้งเรื่องการทำงานและเรื่องส่วนตัว มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านการสร้างแรงบันดาลใจในภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความสามารถในการทำงาน มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมา นายกเทศมนตรีสามารถสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมีทัศนคติในแง่บวก มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายกเทศมนตรีสร้างแรงบันดาลใจให้ประชาชน มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการดำเนินชีวิต มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักความรับผิดชอบ มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เท่ากัน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการมีส่วนร่วม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านหลักนิติธรรมในภาพรวม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเทศบาลบริหารงานและบริการประชาชนโดยยึดระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เทศบาลมีการบริหารงานที่มีกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจน มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลให้บริการประชาชนโดยการเคารพในสิทธิเสรีภาพ มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.2 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านหลักคุณธรรมในภาพรวม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการบริหารงานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ พนักงานเทศบาล ให้บริการประชาชนโดยไม่แบ่งแยกชนชั้น ไม่เห็นแก่พวกพ้อง มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารและพนักงานของเทศบาลมีการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรมอันดีงาม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.3 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านหลักความโปร่งใสในภาพรวม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเทศบาลเปิดโอกาสประชาชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการในการจัดทำโครงการฯ

มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง และเทศบาลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในโครงการต่าง ๆ เสมอ

2.4 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านหลักการมีส่วนร่วมในภาพรวม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเทศบาลให้ประชาชนเสนอปัญหาความต้องการร่วมกัน มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เทศบาลให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงานเพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.5 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านหลักความรับผิดชอบต่อในภาพรวม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาที่เกิดขึ้นของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเทศบาลจัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึงมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เท่ากัน รองลงมา คือ เทศบาลให้บริการประชาชนด้วยความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทันที่ มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.6 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ด้านหลักความคุ้มค่าในภาพรวม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับงานและเกิดประโยชน์สูงสุด มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เทศบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันประหยัดพลังงานและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลลดขั้นตอนการทำงานให้สั้นลง โดยนำระบบ one stop service มาใช้เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ในการให้บริการประชาชน มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศและรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า ภาวะผู้นำด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความ เป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีความสัมพันธ์เชิงบวกใน ระดับสูงกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ภาวะผู้นำของนายกเทศบาลตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก พบว่า ด้านการใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความ เป็นปัจเจกบุคคล และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ Bass (1985 : 14) ได้นิยามภาวะผู้นำในแง่ของผลกระทบของผู้นำที่มีต่อตัวผู้ตาม โดยการทำให้พวกเขาตระหนักในความสำเร็จและคุณค่าในผลลัพธ์ของงานมากขึ้น หรือโดยยกระดับความ ต้องการของผู้ตามหรือโดยชักจูงให้พวกเขาเห็นแก่องค์กรมากกว่าความสนใจของตนเอง (Self – interest) ผล จากอิทธิพลเหล่านี้ทำให้ผู้ตามมีความเชื่อมั่นและเคารพในตัวผู้นำและได้รับการจูงใจให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า ที่คาดหวังไว้ในตอนแรก สอดคล้องกับงานวิจัยปาณิสรา ตรีศรี (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีศีลธรรมและจริยธรรมสูง ผู้บริหารกำหนดมาตรฐาน ในการปฏิบัติงานสูงและให้กำลังใจว่าทำได้ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผุสดี จิรนากุล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการ บริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้าน การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี เป็นที่น่ายกย่อง เคารพนับถือ ศรีธธา คอยให้กำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริชัย นนทะศรี (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกระตุ้นทางปัญญาของระดับภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูแก้ไข ปัญหาาร่วมกัน กระตุ้นให้ครูตระหนักถึงปัญหาและการหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยวิธีแห่งปัญญา

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ แนวคิดของสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) ได้กล่าวไว้ว่า หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและมีความเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎระเบียบและผู้ปฏิบัติตาม ตลอดจน ทุกคนในสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ๆ หลักการใช้กฎเกณฑ์เป็นบรรทัดฐานในการปกครอง การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมตลอดจนเป็นที่ยอมรับของ สังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและมีความเป็นธรรม มี

กฎเกณฑ์เป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ของทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งกฎเกณฑ์นี้อาจหมายถึงรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมถึงกฎเกณฑ์ที่ไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษร และสอดคล้องกับงานวิจัยของพีระพันธุ์งาม (2562 : 229 - 247) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังซ้าย อำเภอลำปาง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังซ้าย มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทียนนท์ แสงบุตร (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารปฏิบัติตามข้อบัญญัติ ข้อบังคับ และให้ความสำคัญต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมโดยเลือกปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปทุมภณ สุภัสสโร (นิติกาญจนจินดา) (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการบริหารงานเป็นไปด้วยความเสมอภาค งามเที่ยงธรรม บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวาทัญญ์ คำมูล (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและสมาชิกปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเริงชัย โนนัน (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าช้างคลอง อำเภอดงขาว จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่าช้างคลอง ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเทศบาลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลอย่างเปิดเผยและเกิดความโปร่งใส และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ วรณกุล (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในบางอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในบางอำเภอบางปะหัน ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหาร อบรม.ทำงานและแก้ไขปัญหาให้ประชาชนและชุมชนได้อย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งใช้จ่ายงบประมาณตรงกับความต้องการของชุมชนและประชาชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวาทัญญ์ คำมูล (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง มุ่งเน้นให้เกิดการประหยัดงบประมาณและมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนส่วนรวมในเทศบาล

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศและรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอมือง จังหวัดชัยนาท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากประชาชนที่เป็นเพศชายด้วยความเป็นธรรมชาติที่มีบุคลิกภาพ ทะมัดทะแมง กล้าได้ตอบ หน้าตาอาจดูขรุขระ หรือมีความน่า

เกรงขาม จึงเป็นสาเหตุให้พนักงานเทศบาลมีความเกรงใจต่อการให้บริการประชาชนที่เป็นเพศชายดีกว่าเพศหญิง ส่วนประชาชนที่เป็นเพศหญิงด้วยธรรมชาติมีกิริยา ท่าทางที่ดูนินวล อ่อนน้อม สุภาพ ก็อาจเป็นเหตุผลให้พนักงานเทศบาลปรับเปลี่ยนบทบาท ไม่มีท่าทีของความเกรงใจ อาจเป็นเหตุให้ไม่ค่อยได้รับการบริการที่ดีจากพนักงานเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภมร วงษ์ศรีจันทร์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่เป็นเพศหญิงเมื่อไปใช้บริการอาจได้รับการบริการที่เจ้าหน้าที่คิดว่าเทศบาลมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนประชาชนที่เป็นเพศชายเมื่อไปใช้บริการอาจรู้สึกว่าการบริการของตนเองไม่ค่อยได้รับการบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่ ประชาชนที่มีเพศหญิงจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์มากกว่าประชาชนที่มีเพศชาย ส่วนประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท เนื่องจากมีองค์ความรู้ที่น้อยและไม่ทราบช่องทางการสื่อสารหรืออยู่ในเขตที่ห่างไกลและไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสาร จึงไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของเทศบาลมากนัก ทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มากกว่า เนื่องจากมีองค์ความรู้ที่สูง มีฐานะทางเศรษฐกิจดี รวมถึงการแต่งตัวบุคลิกภาพที่ดี ทำให้ได้รับการให้บริการของพนักงานเทศบาลดีกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภมร วงษ์ศรีจันทร์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท อาจไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของเทศบาลมากนัก จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ น้อยกว่า ประชาชนประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ซึ่งอาจทำงานเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของเทศบาล ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของเทศบาลมากกว่า ดังนั้นในความคิดเห็นของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเนื่องจากประชาชนโดยส่วนใหญ่มีความสนใจและมีความร่วมมือที่ดี ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่ทางเทศบาลได้จัดขึ้น และอาจมีเรื่องที่จะต้องประสานงานติดต่อสื่อสารร่วมกับเทศบาลอยู่เป็นประจำ ดังนั้นในความคิดเห็นของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี ชินหงส์ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในเทศบาลตำบลโคกกลม อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ แตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในเทศบาลตำบลโคกกลม ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในเทศบาลตำบลโคกกลม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปุลณ สุภัสสโร (นิธิกัญจนจินดา) (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ โดยประชาชนที่มี

เพศและรายได้ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ซึ่งตามแนวคิดของสมุท ขำนาญ (2556 : 43) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม (Followers) หรือสมาชิกในองค์กร โดยพฤติกรรมของผู้นำนั้น สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือมีอิทธิพลต่อผู้ตาม ทำให้ผู้ตามยอมรับปฏิบัติตามที่ผู้นำต้องการได้ นอกจากนี้แนวคิดของ กาญจนา อนันตศรี (2560 : 28) ได้ให้ความหมายของคำว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นในการทำงาน มีความรู้สึกไว้วางใจ ยินดี จงรักภักดี ยอมรับนับถือ มีบรรยากาศในองค์กรที่ดี มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในภารกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามมา สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสหพน จือปา (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำและธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ พบว่า ภาวะผู้นำและหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความสัมพันธ์เป็นบวกในระดับมีความสัมพันธ์มาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเริงชัย โนนัน (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าช้างคลอง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระดับสูงกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าช้างคลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

1. ด้านการใช้อิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา ควรดำเนินงานอย่างตรงไปตรงมาอย่างเปิดเผยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล ควรริเริ่มแนวทางในการบริหารการพัฒนาในเขตเทศบาลให้ทันยุคทันเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนเป็นหลัก มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่น ความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างนายกเทศมนตรีและประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล

2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาพูดคุยปรึกษาหารือตามความต้องการของประชาชน หรือรับฟังปัญหาความเดือดร้อนด้วยความเป็นกันเอง เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนสนใจในการพัฒนาจุดเด่นตนเอง โดยจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีพร้อมให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างเร่งด่วน

3. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา ควรส่งเสริมสนับสนุน สร้างกิจกรรมหรือโครงการที่เป็นกันเองเพื่อเกิดการพัฒนาในเขตชุมชนและเพื่อสร้างแรงบันดาลใจจากประชาชนและเกิดการดำเนินงานเป็นทีม เห็นคุณค่าในการทำงานหรือกิจกรรมร่วมกัน เช่น การ

จัดงานสร้างสรรค์เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ทางการเกษตร แหล่งน้ำธรรมชาติในเขตชุมชน หรือกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

4. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหาดท่าเสา ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการจัดให้มีโครงการ/กิจกรรม เช่น กิจกรรมที่ รมรงค์/ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่ ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และจัดการกับปัญหาที่ตนเองเผชิญได้ และทำให้ประชาชนมีส่วนในการขับเคลื่อนและพัฒนาท้องถิ่นซึ่งจะเป็นปัจจัยที่เสริมให้เกิดธรรมาภิบาลได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเหมือนกันหรือแตกต่างจากการทำงานวิจัยในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กาญจนา อนันตศรี. (2560). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, (2552). **แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัด นครราชสีมา. นครราชสีมา : โรงพิมพ์ท้องถิ่น.**
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2556). **แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.**
- โกวิท พวงงาม. (2546). **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.**
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.**
- เทียนนท์ แสงบุตร. (2563). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต จังหวัดกาฬสินธุ์. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2558). **คู่มือการจัดทำดัชนีวัดผลการบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย.**
- ธัญวาทกาญจน์ คำมูล. (2559). **การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัด เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การ ภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยแม่โจ้.**
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.**
- ปาณิสรา ตรีศรี. (2559). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.**

- มุสตี จิรนากุล. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พระปยุตธ ฐภสึโล (นธิกาญจนจินดา). (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเริงชัย โนนัน. (2566). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าช้างคล้อง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พระสหพน จือปา. (2558). ภาวะผู้นำและธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ. วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย, 7 (1), 287 - 300.
- พีระ พันธุ์งาม. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังซ้าย อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 16 (1), 229 - 247.
- ภมร วงษ์ศรีจันทร์. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ราตรี ชินหงส์. (2558). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในเทศบาลตำบลโคกล่าม อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรลักษณ์ วรรณกุล. (2559). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สิริชัย นนทะศรี. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมุทร ชำนาญ. (2556). ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ระยอง : พี เอส การพิมพ์.
- Bass, B. M. (1985). Leadership and performance beyond expectation. New York: The Free Press.